

Statoil ASA
v/ Jostein Nordland

Kopi: Olje- og energidepartementet

Deres referanse: A- JS-00047

Høringsuttalelse til konsekvensutredning for utbygging av Johan Sverdrup og konsekvensutredning for kraft fra land for Johan Sverdrup

Det vises til Statoils brev av 31. oktober 2014 vedlagt høring om konsekvensutredning for utbygging av Johan Sverdrup feltet med høringsfrist 15 januar 2015. Under følger Bellona sine merknader til det foreliggende høringsutkastet

Oppsummert:

- Klimaendringene medfører at rike land, som i tillegg har hatt betydelige inntjener fra fossilindustrien, tar et særskilt ansvar for å redusere utslippene. Primært betyr dette at de fossile ressursene må bli liggende, sekundært at alle nye felt på norsk sokkel blir elektrifisert.
- Klimaeffekten av elektrifisering kan ikke undervurderes eller miskommuniseres, slik det i stor grad gjøres i konsekvensutredningen for Johan Sverdrup.
- Stortingsvedtaket for elektrifisering av Utsira-høyden slår fast at hele området skal elektrifiseres senest innen 2022, dette årstallet er uavhengig av fase 2 utviklingen. Det må derfor legges frem en tidsplan for gjennomføringen av områdeløsning i Plan for Utbygging og drift av Johan Sverdrup.
- OED og Oljedirektoratet må sikre en koordinert områdeløsning for Utsira, med en ekstra kapasitet for eventuelle nye felt, slik som er vanlig ved gassrørledningsutbygginger. Operatørene for Edvard Grieg, Ivar Aasen og Gina Krogh må koble seg på kraftkabelen så snart det er mulig.
- Varmebehovet for Johan Sverdrup kan ikke dekkes av gassfyrte kjeler, men må dekkes av kraft fra land.
- Kostnadsparameterne for utbyggingen må offentliggjøre, og gjøres tilgjengelig for både politikere og sivilsamfunn.

På vegne av Bellona

Silje Lundberg

Petroleumsrådgiver

Bakgrunn:

Bellona har engasjert seg i spørsmål knyttet til elektrifisering av offshore plattformer med kraft fra land av flere grunner. Offshore sektoren står for over 25 pst av nasjonale utslipp. Samtidig vet vi at nye investeringer på sokkelen ofte har en levetid på 40-50 år. Dagens investeringsbeslutninger vil derfor legge føringer for utslippene langt frem i tid. Norges målsetning om å bli et lavutslippssamfunn er ikke forenlig med vedvarende høye utslipp fra sokkelen. Bellona er av den oppfatning at dagens karbonpris ikke gir de riktige investeringsinsentivene på norsk sokkel, og at dette rettferdiggjør ekstra tiltak utover hva gjeldende priser gir insentiver til å gjennomføre. Rapporten som Miljødirektoratet la frem 2014 viser at regjeringen er langt fra å nå målet om at begrense CO2 utslippene til mellom 45 og 47 millioner tonn i 2020, da dagens politikk legger opp til å bryte det målet med 8 millioner tonn CO2. Disse 8 millionene tonn med CO2 burde være et klart insentiv for regjeringen til å sikre elektrifisering av nye felt.

Regjeringen har besluttet å øke den fornybare kraftproduksjonen i Norge og Sverige med 26,4 TWh i løpet av 2020 gjennom etableringen av et marked med elsertifikater. Satsingen er et resultat av behovet for å redusere klimagassutslipp. I Norge fører imidlertid ikke en økt produksjon av fornybarkraft automatisk til reduserte utslipp. Utslppsreduksjonen kommer først når vi nytter denne kraften til å erstatte fossil energibruk.

Vedtaket som ble gjort av flertallet på Stortinget i juni 2014 slår fast at alle feltene på utsiraområdet skal få kraft fra land:

«Stortinget ber regjeringen i plan for utbygging og drift for Johan Sverdrup stille krav om etablering av en områdeløsning som omfatter Gina Krog, Edvard Grieg, Ivar Aasen og Johan Sverdrup, hvor hele områdets kraftbehov dekkes med kraft fra land, med en tidsplan for gjennomføring.

Stortinget ber regjeringen i plan for utbygging og drift for Johan Sverdrup stille krav om at kabelforbindelse mellom de ulike installasjonene på Utsirahøyden etableres i forbindelse med oppstartsfasen av Johan Sverdrup.

Stortinget ber regjeringen legge flertallets merknader i denne innstillingen til grunn for det videre arbeidet med utviklingen av petroleumsaktivitet på den sørlige Utsirahøyden.»

Elektrifisering som klimatiltak

I konsekvensutredningen vises det til at løsningen som har blitt valgt, hvor elektrisitetsbehovet dekkes med kraft fra land mens varmebehovet dekkes fra gassfyrte kjeler, er valgt bl.a. fordi «Det ble vurdert at oppvarming med strøm fra land ville gi lavere utslipp fra feltet, men høyere globale utslipp (...)». Bellona mener dette er en påstand som Statoil ikke har rot i virkeligheten, og at dette ikke medfører riktighet. Vi går i dag mot et kraftoverskudd som ikke kan håndteres ved ren eksport til kontinentet. Dagens utvekslingskapasitet er ikke tilstrekkelig utbygget for å sikre avtak av overskuddet. Redusert forbruk i Norge vil derfor ikke føre til økt eksport til kontinentet, eller visa-versa. Utdfordringen i Norge utifra et klimaperspektiv er å benytte dette kraftoverskuddet til å redusere fossilt energiforbruk. Redusert bruk av gassturbiner på sokkelen vil føre til reduserte globale klimagassutslipp.

I konsekvensutredningen for Johan Sverdrup vises det flere ganger til stortingsvedtaket fra 2014, som slår fast at hele området skal forsynes av kraft senest innen 2022. Det Bellona derimot mener er svært problematisk er at Statoil legger til grunn fase 1 av Johan Sverdrup. Bellona vil understreke hvor viktig det er at alle konsepter som omhandler kraftløsning for området er basert på fase to. Dersom dette ikke skjer står Statoil i fare for å bygge ut en kraftkabel som er for liten for fremtidige

utbygginger, og som dermed vil føre til at området ikke blir full-elektrifisert, og dermed at intensjonene i vedtaket fra Stortinget brytes.

Dagens organisering av infrastrukturutbygging for kraft til offshore aktivitet

Dagens organisering av krafttilførsel til plattformer sikrer ikke samfunnsøkonomisk optimale utbyggingsløsninger. Det vises til at for salg og distribusjon av gass er det valgt en organisering som sikrer at man tar hensyn til også eventuelt fremtidige felt ved lønnsomhetsberegninger for utbyggingsløsninger for gassrørledninger. Samme insentivsystem er ikke tilstedeværende for valg av kraft fra land-løsning. Dagens modell sikrer ikke at det er de samfunnsøkonomiske betraktningene som blir lagt til grunn. Ved å overlate infrastrukturbeslutningene til utbygger er det naturlig at denne vil velge billigste utbyggingsløsning for å dekke kraftbehovet til eksisterende felt. Bellona forutsetter at OED vil finne organiseringsløsninger i fremtiden som sikrer at samfunnsøkonomiske hensyn legges til grunn når investeringsbeslutninger skal fattes. En koordinert områdeløsning for Utsira, med en ekstra kapasitet for eventuelle nye felt, slik som er vanlig ved gassrørledningsutbygginger, ville redusert tiltakskostnadene knyttet til utslippsreduksjonene betydelig.

Det vises også til at tilrettelegging for en deelektrifisering av Sleipner trolig ville bidratt til å redusere tiltakskostnaden per tonn redusert CO₂. Gassturbinene på Sleipner er gamle og forurenses mye. Det må legges til grunn at OED i fremtidige utbygginger innfører krav til prosjekthåndtering som sikrer områdeløsninger for krafttilførsel og som sikrer samfunnsøkonomisk lønnsomme utbyggingsløsninger.

Videre vil Bellona poengtere at myndighetsansvaret for kraftnettet til havs er uklart, og at regjeringen må peke ut en overordnet systemoperatør, som kan sikre langsiktige investeringer, og at kabler som legges ikke kun blir lagt ut fra behovene til én enkelt operatør. Bellona mener Statnett kan gjøre denne jobben ved å utvide deres mandat, eller at det må opprettes et nytt selskap for kraftnettet til havs.

Manglende informasjon knyttet til sentrale kostnadsparametere

Flere høringsinstanser etterlyste i høringen til «Program for KU for utbygging og drift av Johan Sverdrup» mer informasjon om forutsetningene som legges til grunn for lønnsomhetsberegningene. Forutsetninger som valg av kraftpris, gasspris og endringer i vedlikeholdskostnader ved forskjellige alternativer, vil være avgjørende for resultatet og derigjennom de beslutninger som fattes. Bellona noterer, og beklager, at Statoil ikke har etterkommet ønsket om mer åpenhet om sentrale parametere. Statoil nøyer seg med å orientere om at de kalkulerer i henhold til sin «standard metode» hvilket ikke kan sies å være informativt og hvilket umuliggjør en diskusjon om resultatene.

Bellona viser til at andre analysemiljøer har foretatt beregninger som konkluderer med at kostnadene er betydelig lavere enn de Statoil legger til grunn for elektrifisering av Johan Sverdrup. Disse analysene har ikke blitt kommentert av Statoil. Det har beklageligvis heller ikke ført til større åpenhet fra Statoil knyttet til forutsetningene som legges til grunn for beregningene av kostnadene knyttet til å velge kraft fra land. For at beslutningstakerne skal kunne foreta informative beslutninger er det viktig at mer detaljert kostnadsinformasjon tilgjengeliggjøres.

Bellona ønsker å understreke at i beslutninger som er av så stor viktighet for samfunnet burde det være en forutsetning at denne type informasjon var tilgjengelig for offentligheten og de folkevalgte. Forutsetninger knyttet til fremtidig kraft- og gasspris som legges til grunn i valg mellom krafttilførsel bør kunne være offentlig. Uten at man mottar denne typen informasjon vil det ikke være mulig for de

folkevalgte å danne seg en kvalifisert oppfatning av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av forslaget og alternativene som presenteres.

HMS

En av fordelene som har vært trukket frem ved fullelektrifiseringen av Valhall, er gevinster gjennom redusert støy. Dette er ikke trukket frem i KU under vurderingene knyttet til HMS. Vurderinger knyttet til lavere risiko og mindre støy knyttet til kraft fra land-løsning bør inkluderes i KU. Det vises også til at erfaringene fra Valhall har vist at drifts- og vedlikeholdskostnadene har blitt kraftig redusert, samtidig som driftsregulariteten er bedret. Disse faktorene er heller ikke reflektert i KU for Johan Sverdrup. Dette er klart positive effekter av elektrifisering som burde omtales og reflekteres i KU.